

Dėl vakcinų nuo COVID-19 naudojimo Islandijoje

*Laiko tarpas tarp vakcinų dozių nustatomas atsižvelgiant į laiko intervalą tarp vakcinų dozių, naudotą tyrimų metu prieš pateikiant vakciną į rinką. Ši sąlyga galioja visiems vakcinų tipams. Iš esmės yra didesnė rizika, kad esant trumpesniam laiko tarpui tarp vakcinų dozių, nei rekomenduoja gamintojas, imuninis atsakas į skiepą bus silpnesnis, nei tuo atveju, jei laiko tarpas tarp dozių būtų didesnis, nei rekomenduoja gamintojas.

„Pfizer“ / „BioNTech“:

- Tai iRNR tipo vakcina (lipidai su genetinė medžiaga, tačiau be viruso).
 - Organizmas perskaito iRNR instrukciją ir ima gaminti baltymus, kuriuos imuninė sistema išmoksta atpažinti.

A. Vienvalentė vakcina su pirminės atmainos S baltymą koduojančia iRNR: **Naudojimas nutrauktas 2023 m. gegužės 1 d.:**

- Jei reikia, visas dozes iš buteliuko reikia sumaišyti ir sunaudoti nedelsiant (per 6–12 valandų).
 - Skiepytini asmenys turi būti susibūrę vienoje vietoje, tačiau nebūtina, kad jų būtų labai didelis skaičius; vakcina tinka naudoti visoje šalyje.
- Alerginės reakcijos pasireiškia dažniau nei kai kurių kitų vakcinų atveju.
- Skiepijimo procesas trunka 3–6 savaites; skiepijimo nederėtų atidėti daugiau kaip 12 savaičių laikotarpiui.*
 - Kai kuriais atvejais vakciną reikia rezervuoti iš anksto, siekiant užtikrinti, kad tarp skiepų būtų reikiamas laiko intervalas.
- Tinka naudoti 5 metų ir vyresniems asmenims (pastaba: skirtingos dozės 5–11 metų amžiaus arba 12 metų vaikams bei vyresniems).
- Pirmoji vakcina, kurią galima gauti Islandijoje. Yra susitarimas dėl tolesnio naudojimo 2022–2023 m., su atnaujinta vakcina. Tikslinė auditorija:
 - Vyresnio amžiaus žmonės ir sveikatos priežiūros įstaigų specialistai, kurie pirmieji buvo paskiepyti.
 - Rizikos grupėms priklausantys asmenys, kuriuos reikėjo greitai paskiepyti pagal pilną schemą (pavyzdžiui, dėl vėluojančio gydymo, idant būtų galima paskiepyti pagal pilną schemą, pavyzdžiui, vėžio gydymo, biotechnologinių vaistų nuo reumato ir kt. atvejais).
 - Visi 5–17 metų amžiaus asmenys, pasirinkę savanoriškai pasiskiepyti.
 - Iki masinio skiepijimo pabaigos nebuvo registruota jokių kitų vakcinų, skirtų 16–17 metų amžiaus jaunuoliams.
 - Buvo nuspręsta 12–15 metų amžiaus paaugliams naudoti šią, o ne „Moderna“ vakciną, iš dalies dėl mažesnės „Pfizer“ vakcinų dozės nei „Moderna“ vakcinų atveju.
 - Jokiai kitai vakcinai nesuteiktas registracijos liudijimas 5–11 metų vaikams, kai skiepijimas pradėtas 2021 m. pabaigoje – 2022 m. pradžioje.
 - Nėščiosios ([žr. EMA nuomonę, paskelbtą 2022-12-08](#))
 - Kiti asmenys, kuriems reikia pirminės vakcinacijos, priklausomai nuo vakcinų prieinamumo.

- Stiprinamosios vakcinės dozės (angl. „booster“) nepriklausomai nuo amžiaus iki 2022 m. rugsėjo.

Trys klausimai:

1. Asmenims nuo 12 metų netaikoma:

- 7 dozės buteliuke, jei prieinama tinkama įranga, priešingu atveju – 6.
- Ilgą laiką laikyti reikia ypač žemoje temperatūroje (–80 °C).
- Laikyti 10 dienų šaldytuve (neatidarytame buteliuke).

2. 5–11 metų asmenims netaikoma:

- 12 dozių kiekviename buteliuke, jei prieinama tinkama įranga, priešingu atveju – 10 dozių.
- Laikyti 10 dienų šaldytuve (neatidarytame buteliuke).

3. Asmenims nuo 12 metų sumaišoma iš anksto:

- 7 dozės buteliuke, jei prieinama tinkama įranga, priešingu atveju – 6.
- Laikyti 10 dienų šaldytuve (neatidarytame buteliuke).

B. Divalentė vakcina su pirminės atmainos ir „Omicron“ atmainos S baltymų koduojančia iRNR.

- 7 dozės buteliuke, jei prieinama tinkama įranga, priešingu atveju – 6.
- Ilgą laiką laikyti reikia ypač žemoje temperatūroje (–80 °C).
- Laikyti 10 dienų šaldytuve (neatidarytame buteliuke).

• Naudojimas:

- papildoma ir stiprinamoji dozė nuo 2022 m. rugsėjo.
- pirminė vakcinacija ir revakcinacija nuo 2023 m. gegužės 1 d.

Dvi versijos:

1. Pirminė atmaina (WT) ir „Omicron“ BA.1 – asmenims nuo 12 metų netaikoma:

- Naudojimas nutrauktas 2022 m. gruodį dėl naujesnės versijos.

2. Pirminė atmaina (WT) ir „Omicron“ BA.4/5 – asmenims nuo 5 metų netaikoma:

- Pradėta naudoti 2022 m. gruodį.
- Skirtingos dozės 5–11 metų amžiaus arba 12 metų vaikams bei vyresniems.

„Moderna“:

- tai iRNR tipo vakcina (lipidai su genetinė medžiaga, tačiau be viruso).
 - Organizmas perskaito iRNR instrukciją ir ima gaminti baltymus, kuriuos imuninė sistema išmoka atpažinti.

A. Vienvalentė vakcina su pirminės atmainos S baltymų koduojančia iRNR: **Naudojimas nutrauktas 2023 m. lapkritį:**

- Šią vakciną transportavimo ir laikymo metu reikia laikyti tamsoje.
- 11 dozių kiekviename buteliuke, jei prieinama tinkama įranga, priešingu atveju – 10 dozių.

- Stiprinamoji vakcinos dozė (angl. „booster“): Po 20–21 dozių kiekviename buteliuke.
- Pristatomos sumaišytos, bet visas dozes iš buteliuko reikia sunaudoti nedelsiant.
 - Asmenis skiepavimo kampanijai reikia rinkti gana didelėmis grupėmis; vakcina geriausiai tinka miestų teritorijoms.
- Alerginės reakcijos pasireiškia dažniau nei kai kurių kitų vakcinų atveju.
- Skiepavimo procesas trunka 4 savaites; skiepavimo nederėtų atidėti daugiau kaip 12 savaičių laikotarpiui.*
 - Dozes reikia rezervuoti iš anksto, siekiant užtikrinti, kad tarp skiepų būtų reikiamas laiko intervalas.
- Pagal registracijos liudijimą tinka naudoti 6 mėnesių ir vyresniems asmenims. Kadangi šios vakcinos dozė yra didesnė nei „Pfizer“ ir po jos dažniau pasireiškia šalutinis poveikis, jaunesnius nei 18 metų amžiaus asmenis rekomenduojama geriau skiepyti „Pfizer“ vakcina.
- Kardito ir perikardito atvejai dažniau pasitaiko 18–49 metų amžiaus vyrams, lyginant su kitomis amžiaus grupėmis ir moterimis, ypač po antrosios dozės. Todėl 2021 m. spalio mėn. rekomenduojama apriboti vakcinos naudojimą Islandijoje ir kitose šalyse.
- Leidžiama nėščiosioms, tačiau Islandijoje labiau rekomenduojama naudoti „Pfizer“.
- Antroji vakcina, kurią galima gauti Islandijoje.
 - Paskiepyti iki 2021 m. spalio 8 d.:
 - Pirmiausia sveikatos priežiūros įstaigų specialistai ir reagavimo tarnybos (policija ir kt.), daugiausia miesto vietovėse.
 - Rizikos grupėms priklausantys asmenys, kuriuos reikia greitai paskiepyti pagal pilną schemą (pavyzdžiui, dėl vėluojančio gydymo, idant būtų galima paskiepyti pagal pilną schemą, pavyzdžiui, biotechnologinių vaistų nuo reumato ir kt. atvejais), daugiausiai miesto vietovėse.
 - Kiti asmenys, kuriems reikia pirminės vakcinacijos, kol vakcina yra prieinama, įskaitant nėščiąsias.
 - Stiprinamosios vakcinų dozės po „Janssen“ vakcinacijos, trečioji dozė imunosupresuotiems ir vyresnio amžiaus žmonėms sostinės teritorijoje.
 - Paskiepyti po 2021 m. spalio 12 d.:
 - Stiprinamosios vakcinų dozės imunosupresuotiems asmenims ir 60 metų bei vyresniems asmenims.
 - Galima naudoti norint baigti skiepyti pagal pilną schemą 18–59 metų amžiaus moteris ir 40–59 metų amžiaus vyrus, anksčiau paskiepytus „Moderna“ vakcina ir **pageidaujančius** baigti pirminę vakcinaciją naudojant tą pačią vakciną. Šiuo metu nerekomenduojama skirti „Moderna“ vakcinos 18–39 metų amžiaus vyrams.
 - Paskiepyti po 2021 m. lapkričio 5 d.:
 - Stiprinamosios vakcinų dozės moterims nuo 18 metų amžiaus ir vyrams nuo 40 metų amžiaus.

B. Divalentė vakcina su pirminės atmainos ir „Omicron“ atmainos S baltymą koduojančia iRNR:

- Šią vakciną transportavimo ir laikymo metu reikia laikyti tamsoje.
- 11 dozių kiekviename buteliuke, jei prieinama tinkama įranga, priešingu atveju – 10 dozių.
- Pristatomos sumaišytos, bet visas dozes iš buteliuko reikia sunaudoti nedelsiant.
 - Asmenis skiepavimo kampanijai reikia rinkti gana didelėmis grupėmis; vakcina geriausiai tinka miestų teritorijoms.
- Naudojimas:

- papildoma ir stiprinamoji dozė nuo 2022 m. rugsėjo; amžiaus ribos nurodytos pirmiau A punkte.
- pirminė vakcinacija nuo 2023 m. gegužės 1 d; amžiaus ribos nurodytos pirmiau A punkte.

Dvi versijos:

1. Pirminė atmaina (WT) ir „Omicron“ BA.1:
 - Naudojimas nutrauktas 2022 m. gruodį dėl naujesnės versijos.
2. Pirminė atmaina (WT) ir „Omicron“ BA.4/5:
 - Pradėta naudoti 2022 m. gruodį.

„Nuvaxovid“: Naudojimas nutrauktas 2023 m. sausio 1 d.:

- Sudėtyje yra pirminės SARS-CoV-2 atmainos S baltymas ir adjuvantas „Matrix-M“. Tradicinė vakcina, panaši į kasmetines vakcinas nuo gripo, tačiau adjuvantas yra sąlyginai naujas, pagamintas iš muilamedžių ir manoma, kad sukelia mažiau alerginių reakcijų negu, pavyzdžiui, aliuminio adjuvantai.
- Po 10 dozių kiekviename buteliuke, nereikia maišyti.
- Šią vakciną reikia sunaudoti per kelias valandas nuo buteliuko atidarymo.
- Alerginės reakcijos pasireiškimo dažnis nežinomas.
- Tinka naudoti 12 metų amžiaus ir vyresniems asmenims. Tinka asmenims, kuriems gresia susirgti sunkia COVID-19 forma. Galima skirti asmenims, alergiškiems tam tikroms iRNR vakcinų sudedamosioms dalims, pvz., PEG, tačiau tik rekomendavus alergologui.
- Penktoji vakcina, kurią galima gauti Islandijoje. Tikslinė auditorija:
 - Pirminei vakcinacijai asmenims, kurie yra alergiški iRNR vakcinoms ar jų sudedamosioms dalims, bet nealergiški „Nuvaxovid“ sudedamosioms dalims.
 - Pirminei vakcinacijai asmenims, kurie nenori iRNR vakcinoms, bet pageidauja dviejų dozių vakcinoms.
 - Stiprinamajai vakcinoms dozei asmenims, kuriems nerekomenduojamos iRNR vakcinoms, nepriklausomai nuo pirminei vakcinacijai naudotos vakcinoms tipo.

„Janssen“: Naudojimas nutrauktas 2023 m. gegužės 1 d.:

- Tai 26-as adenovirusas, kuris buvo inaktyvuotas, idant jis negalėtų daugintis, ir papildytas genetinė medžiaga tam pačiam baltymui, kurį mūsų organizmas gamina paskiepijus iRNR vakcina.
- Šios vakcinoms transportuojamos užšaldytos, tačiau jas galima laikyti skiepijimo vietoje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir vakcinoms, kasdien naudojamas sveikatos priežiūros sistemoje.
- Po 5–7 dozes kiekviename buteliuke.
 - Šią vakciną reikia sunaudoti per kelias valandas nuo buteliuko atidarymo, tačiau jos nereikia sumaišyti ir sunaudoti nedelsiant, skirtingai nei iRNR vakcinų atveju.
 - Ši vakcina gali būti tinkama naudoti kaimo vietovėse ir asmenims, kuriuos sunku pasiekti dėl atokios gyvenamosios ar darbo vietos arba kitų priežasčių.
- Alerginės reakcijos nėra tokios dažnos kaip iRNR vakcinų atveju.
- Skyrus milijonus vakcinoms dozių, užregistruota tokio pat tipo kraujo krešulių, kaip ir „AstraZeneca“ vakcinoms atveju, tačiau tokie atvejai yra itin reti.
- Viena dozė padeda reikšmingai sumažinti infekcijos, sunkios ligos formos ir mirties nuo pirminio viruso sukeltos COVID-19 ligos riziką. Neadekvatus veiksmingumas nuo infekcijos ir sunkių susirgimų „Delta“ ir „Omicron“ atmainomis. Stiprinamoji tos pačios vakcinoms dozė dar

labiau sustiprina imunitetą, panašiai kaip dvi kitos vakcinų dozės, tačiau šiuo atveju rekomenduojama sustiprinti imunitetą iRNR vakcina praėjus ne mažiau kaip 4 savaitėms po skiepavimo „Janssen“ vakcina, papildomai po stiprinamosios dozės praėjus kelioms mėnesiams po papildomos dozės.

- Tinka naudoti 18 metų ir vyresniems asmenims. Tinka asmenims, kuriems gresia susirgti sunkia COVID-19 forma. Pradėti vaikų skiepavimo tyrimai, tačiau sutartys dėl šios vakcinų naudojimo pasibaigė ir vaikams bus naudojamos kitos vakcinų.
- Ketvirtoji vakcina, kurią galima gauti Islandijoje. Tikslinė auditorija:
 - Rizikos grupės, kurias reikia kiek įmanoma greičiau paskiepyti, nors šiuo metu šia vakcina nerekomenduojama skiepyti labai imunosupresuotiems asmenims ir nėščiosioms.
 - Asmenys, kuriems Islandijoje gali nepavykti gauti dviejų dozių, pavyzdžiui, asmenys, dirbantys Islandijoje, bet gyvenantys užsienio šalyje arba dirbantys užsienio šalyje, bet gyvenantys Islandijoje.
 - 18 metų sulaukę ir vyresni asmenys, persirgę COVID-19.
 - Kiti asmenys, kuriuos reikia paskiepyti iki baigsis turimos vakcinų atsargos, pagal paskelbtą Prioritetų sąrašą.
 - **Nuo 2022 m. sausio 18 d.** pirmiausiai naudojama tik alergiškiems iRNR vakcinoms asmenims arba gydytojui rekomendavus adenoviruso vektoriaus vakciną vietoje kitų vakcinų tiek pirminei vakcinacijai, tiek stiprinamajai dozei.
 - Nuo 2022 m. rugsėjo rekomenduojama naudoti tik pirminei vakcinacijai, jei iRNR vakcinų asmenims netinkamos. Leidžiama naudoti stiprinamajai vakcinų dozei pagal gydytojo rekomendaciją (nuo 2022 m. rugsėjo ne tokio plataus spektro kaip iRNR vakcinų).

„AstraZeneca“: Naudojimas nutrauktas 2021 m. lapkritį:

- Tai beždžionių adenovirusas, kuris buvo inaktyvuotas, idant jis negalėtų daugintis, ir papildytas genetinė medžiaga tam pačiam baltymui, kurį mūsų organizmas gamina paskiepijus iRNR vakcina.
- Ši vakcina transportuojama ir laikoma tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip ir vakcinų, kurias naudojame įprastinės pirminės sveikatos priežiūros sistemoje.
- Po 10–12 dozių kiekviename buteliuke.
 - Šią vakciną reikia sunaudoti per kelias valandas nuo buteliuko atidarymo, tačiau jos nereikia sumaišyti, skirtingai nei iRNR vakcinų atveju.
 - Ši vakcina gali būti tinkama administruoti kaimo vietovėse, tačiau tą pačią dieną vis dėlto reikia paskiepyti gana nemažą skaičių žmonių.
- Alerginės reakcijos nėra tokios dažnos kaip iRNR vakcinų atveju.
- Daugybėje Europos šalių gauta pranešimų apie neįprasto tipo kraujo krešulius kaip apie rimtą, bet retai pasitaikantį šalutinį poveikį (priklauso nuo šalies, 1/23 000–100 000 dozių), daugiau informacijos rasite [čia](#).
- Skiepavimas pagal pilną schemą užtrunka 12 savaičių; laiko intervalą galima sutrumpinti (iki 4 savaičių), tačiau įgytas imunitetas būna stipresnis tarp skiepų esant ilgesniam laiko tarpui.*
 - Nėra poreikio rezervuoti vakciną, norint užtikrinti tam tikrą laiko tarpą tarp skiepų.
- Ši vakcina registruota 18 metų ir vyresniems asmenims. Visų pirma būta abejonių dėl šios vakcinų veiksmingumo 65 metų amžiaus ir vyresniems asmenims, nes prieš pateikiant rinkai šią vakciną [tyrimuose](#) dalyvavo mažas skaičius šiai amžiaus grupei priklausančių asmenų, tačiau šiandien turimų duomenų jau pakanka, nes Jungtinėje Karalystėje buvo atlikti vėlesni tyrimai (žr. [čia](#) ir [čia](#)). Tinka asmenims, kuriems gresia susirgti sunkia COVID-19 forma. Patikslintos tikslinės asmenų grupės, kurioms skiriama ši vakcina ir vėliau buvo pakartotinai atlikta dar kartą, pastebėjus neįprastų kraujo krešulių (žr. pirmiau). Pradėta vykdyti vaikų

skiepijimo galimybių mokslinius tyrimus, tačiau mažai tikėtina, kad artimiausiais metais Islandijoje vaikai bus skiepijami šia vakcina.

- Trečioji vakcina, kurią galima gauti Islandijoje.
 - Paskiepyti iki 2021 m. kovo 10 d.:
 - Slaugos namų darbuotojai, 18–64 metų amžiaus.
 - Rizikos grupės, kurias reikia imti skiepyti kiek įmanoma greičiau, bet kurioms netaikomas gydymas, kuris galėtų turėti įtakos skiepijimo antrąja doze laikui, 18–64 metų amžiaus asmenys.
 - Sveikatos priežiūros specialistai, kurie iki šiol buvo neskiepyti.
 - Paskiepyti po 2021 m. kovo 24 d.:
 - 70 metų ir vyresni asmenys, kurie iki šiol dar nėra paskiepyti (6 grupė, anot paskelbto prioritetų sąrašo).
 - Prieš pradėdami skiepyti šia vakcina kitas asmenų grupes, laukiame duomenų, susijusių su kraujo krešulių susidarymu kitų mažos rizikos grupių tarpe.
 - Paskiepyti po 2021 m. balandžio 9 d.:
 - 60 metų ir vyresni asmenys, kurie nėra iki šiol susidūrę su spontaniniais trompais ar sirgę ligomis, pasižyminčiomis padidinta flebotrombozės rizika.
 - Paskiepyti po 2021 m. balandžio 30 d.:
 - 55 metų ir vyresnės moterys, kurios nėra iki šiol susidūrę su spontaniniais trompais ar sirgusios ligomis, pasižyminčiomis padidinta flebotrombozės rizika.
 - Vyrai, kurie nėra iki šiol susidūrę su spontaniniais trompais ar sirgę ligomis, pasižyminčiomis padidinta flebotrombozės rizika.
 - Paskiepyti po 2021 m. gegužės 12 d.:
 - Moterys, gimę 1966 m. ir vėliau, kurios nėra iki šiol susidūrę su spontaniniais trompais ar sirgusios ligomis, pasižyminčiomis padidinta flebotrombozės rizika.
 - Vyrai, gimę 1981 m. ir vėliau, kurie nėra iki šiol susidūrę su spontaniniais trompais ar sirgę ligomis, pasižyminčiomis padidinta flebotrombozės rizika.
 - Moterys, gimusios 1967 m. ar vėliau, ir vyrai, gimę 1982 m. ar vėliau, kurie jau yra gavę ankstesnę vakciną, gali prašyti juos paskiepyti ta pačia vakcina, nors panašu, kad jie bus skiepijami kita vakcina.